

РАДЯНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ВІЙНА І УКРАЇНА

1. Коли і за яких обставин була утворена Польська держава?
2. Які відносини склалися між новоствореною Польською державою та Директорією? Між Польською державою та ЗУНР ?
3. Чим закінчилася війна між Польщею та ЗУНР ?
4. В якому становищі перебували українські землі наприкінці 1919 — на початку 1920 р.?

**Польська держава
виникла восени 1918 р.
Диктаторську владу
здобув Й. Пілсудський,
який ставив за мету
відновлення Польщі в
кордонах 1772 р. Тому в
1919 р. польські війська
зайняли основну частину
Білорусії й українські
землі до річок Збруч і
Горинь.**

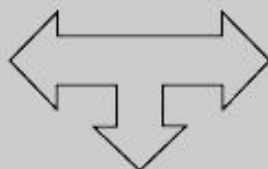
27 лютого 1920 р. В. Ленін запропонував спрямувати усю увагу на Західний фронт і перевести туди все, що можна. У березні він поставив завдання перед Кавказьким фронтом щодо «якнайшвидшого перекинення максимуму військ на Західний фронт».

Навесні 1920 р. збройні сили Польщі налічували 738 тис. чоловік, її армія стала однією з найбільших у Європі. 25 квітня 1920 р. поляки розгорнули наступ на радянську територію. За таких обставин українські землі стали ареною радянсько-польської війни.

Варшавський договір

Й. Пілсудський

С. Петлюра

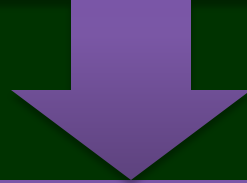
- Польща визнавала незалежність УНР та Директорію УНР на чолі з С. Петлюрою як верховну владу в державі.
- Польський уряд зобов'язувався не укладати міжнародних угод, спрямованих проти України.
- Українському населенню в Польщі, як і польському — в Україні гарантувалися національно-культурні права.
- УНР офіційно погоджувалася на анексію Польщею західноукраїнських земель (під польським контролем залишалися Галичина, Західна Волинь, частина Полісся, Лемківщини, Підляшшя, Посяння і Холмщина).
- Польща мусила забезпечити петлюрівців озброєнням та боєприпасами, а УНР польські формування — продовольством, фуражем.
- Польща та УНР домовились про спільні воєнні дії проти більшовиків на території України.
- Збройні сили УНР підпорядковувалися польському командуванню.
- УНР давала згоду на підпорядкування залізниць польському управлінню та на спільну валюту

Вади і недоліки Варшавської угоди

- УНР опинялась в залежному від Польщі становищі.
- Суперечила Актові про злуку.
- Створювала умови для «законного» скасування ЗУНР .
- У межах Польщі залишалися українські землі: Холмщина, Підляшшя, Посяння, Лемківщина, Західна Волинь, Східна Галичина, частина Полісся

Польський окупаційний режим

- утворено польський адміністративний апарат;
- відновлено поміщицьку владу на землю;
- проведено репресії щодо українського населення;
- вивезено до Польщі промислового устаткування, товарів, сировини;
- ігноровано адміністрацію УНР

Воєнний успіх кампанії виявився для польської армії короткочасним. Армії Пілсудського залишили Мінськ. Польща звернулася до держав Антанти. Англія і Франція пообіцяли допомогу

Після вступу Червоної армії на територію Східної Галичини, у Тернополі 8 липня 1920 р. було утворено Галицький ревком як тимчасовий уряд терміново проголошеної Галицької Соціалістичної Радянської Республіки (ГСРР). 13 серпня радянські війська підійшли до фортеці Модлін. Це був їх останній успіх.

Основні умови Ризького мирного договору

- Гарантування державного суверенітету обом сторонам й утримання від будь-якого втручання у внутрішні справи.
- Зобов'язання не створювати і не підтримувати організацій
- Припинення стану війни.
- Визнання Польщею незалежності УСРР і БСРР .
- негайне встановлення дипломатичних відносин.
- Визначалася лінія кордону між державами...
- Радянська сторона зобов'язувалася сплатити Польщі 30 млн руб. золотом і передати залізничне майно...
- Передбачалося укладання економічної угоди.
- Визначалися права національних менших і релігійних громад на території договірних сторін.
- Сторони взаємно відмовилися від компенсації воєнних витрат.
- Визначалися принципи утримання військовополонених та їх обміну.

Другий Зимовий похід військ УНР

Дата	Листопад 1921 р.
Мета	Об'єднання дій розрізнених повстанських загонів, повалення радянської влади на Україні
Учасники	Добровольці, колишні вояки армії УНР , що перебували на території Польщі, на чолі з отаманом Ю. Тютюнником (близько 1500 осіб)
Результат	Учасники рейду були оточені кінною бригадою червоноармійців, очолюваною Г. Котовським, поблизу м. Базар на Житомирщині. У полоні опинилися майже 450 повстанців, більшість з яких була розстріляна 23 листопада 1921 р. Невелика група разом з Ю. Тютюнником вирвалася з оточення в Польщу. Це була остання спроба військ УНР відновити незалежність України

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Опрацювати
відповідний
матеріал
підручника.